Uradni list
Evropske unije

SL
Serija L

2024/1995

22.7.2024

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2024/1995

z dne 19. julija 2024

o začasnem izrednem ukrepu krizne destilacije za odpravo motenj na trgu v vinskem sektorju na Portugalskem v tržnem letu 2024/2025

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 ([1]) ter zlasti člena 219(1) v povezavi s členom 228 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Da bi se preprečile motnje na trgu vina Unije za tržno leto 2023/2024, je Komisija sprejela Delegirano uredbo (EU) 2023/1225 ([2]), ki vključuje izredno krizno destilacijo v nekaterih državah članicah. Cilj ukrepa je bil zmanjšati prekomerne ravni zalog, ki so bile zabeležene v nekaterih glavnih vinorodnih regijah Unije zlasti pri rdečih vinih in vinih rosé zaradi kumulativnega učinka različnih kriz v prejšnjih letih in splošnega trenda zmanjševanja tako porabe vina v Uniji kot izvoženih količin v razmerah visoke inflacije za potrošnike in visokih stroškov za proizvajalce vina.

(2) Posledično je bilo več kot 3,5 milijona hektolitrov rdečih vin in vin rosé umaknjenih s trga v šestih vinorodnih državah članicah (Nemčija, Španija, Francija, Italija, Madžarska in Portugalska). Umik teh količin je skupaj z zmanjšanjem proizvodnje v Uniji v letu 2023 (– 10,5 % v primerjavi s prejšnjim letom) in v pomembnih vinorodnih državah članicah (–24 % v Italiji in –21 % v Španiji) na splošno privedla do bolj uravnoteženega trga za tekoče tržno leto, čeprav so razmere na trgu v celotni Uniji še vedno negotove.

(3) Nasprotno pa se je na Portugalskem v letu 2023 med vinorodnimi državami članicami najbolj povečal pridelek (+10 % več kot prejšnje leto, in to +15 % za segment rdečih vin z zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno geografsko označbo), tako da je skupna proizvodnja znašala približno 7,5 milijona hektolitrov. Medtem se je domača prodaja portugalskih rdečih vin, zaščitenih z označbo porekla ali geografsko označbo, na nacionalnem trgu do marca 2024 le rahlo obnovila, in sicer za +2,3 % v primerjavi z istim obdobjem leta 2023, se je izvoz do aprila 2024 zmanjšal za – 1,5 %. To stanje obremenjuje zlasti tržni segment portugalskih rdečih vin, zaščitenih z označbo porekla ali geografsko označbo, katerih zaloge naj bi se po ocenah do julija 2024 v primerjavi z letom 2023 še povečale za 29 %, v primerjavi z odrezanim povprečjem prejšnjih petih let pa za 46 %.

(4) Kopičenje zalog povzroča znaten pritisk na cene na portugalskem trgu vina. Če ne bodo hitro sprejeti ukrepi, bi lahko razmere s prihodom letine 2024 dodatno motile nacionalni trg, saj proizvajalci vina ne bodo imeli na voljo skladiščnih zmogljivosti za novi pridelek in bodo prisiljeni prodajati po še nižjih cenah. Sedanji pritisk na portugalskem trgu vina in nujnost portugalskih proizvajalcev, da dajo na voljo dovolj skladiščnih zmogljivosti za novo letino, do neke mere utegne vplivati tudi na trge z vinom v drugih državah članicah, kamor bi se lahko prenesel del presežka ponudbe na Portugalskem in na katerih bi se ta prodajal po nizki ceni, s prvotno označbo porekla ali geografsko označbo ali brez nje.

([1]) UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/ojb.

([2]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1225 z dne 22. junija 2023 o začasnih izrednih ukrepih, ki odstopajo od nekaterih določb Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta, za odpravo motenj na trgu v vinskem sektorju v nekaterih državah članicah in odstopanju od Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/1149 (UL L 160, 26.6.2023, str. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1225/oj).

(5) Umik dela zalog najbolj prizadetega tržnega segmenta rdečih vin, zaščitenih z označbo porekla ali geografsko označbo, s portugalskega trga za vino naj bi Portugalski pomagal, da odpravi tržno neravnotežje in prepreči, da bi se sedanje motnje razvile v hujšo ali daljšo krizo na Portugalskem ter se razširile na trge vina drugih držav članic. Kljub ukrepu, sprejetemu leta 2023, naj bi bila zaloga rdečih vin, zaščitenih z označbo porekla ali geografsko označbo, na Portugalskem do konca julija 2024 za 2,25 milijona hektolitrov večja od rekordne ravni v predhodnem letu, kar predstavlja 63 % celotne povprečne letine. Skupne zaloge za te kategorije bodo do konca tekočega tržnega leta dosegle dvainpolkratnik količine, proizvedene v letu 2023, medtem ko so končne zaloge v povprečju manjše od dvakratnika povprečne letine.

(6) Za zmanjšanje pritiska na trg bi bilo treba umakniti vsaj 15 % povečanja zalog, kar znaša približno 340 000 hektolitrov. Pri stopnji nadomestila, ki je 20 % nižja od nedavnih tržnih cen, bi bilo za ukrep potrebnih približno 15 milijonov EUR. Portugalska je izjavila, da s trga ne more umakniti presežne količine vina z nacionalnimi plačili iz člena 216 Uredbe (EU) št. 1308/2013. Vsi drugi ukrepi, ki so na voljo z Uredbo (EU) št. 1308/2013, se zdijo nezadostni ali neustrezni. Zato je primerno, da se kmetijska rezerva uporabi za izvedbo ciljne krizne destilacije na Portugalskem.

(7) Za preprečitev izkrivljanja konkurence bi bilo treba uporabo pridobljenega alkohola prepovedati za panogo hrane in pijač ter jo omejiti na industrijske namene, med drugim za razkužila, farmacevtske izdelke in pridobivanje energije. Da bi se izognili zlorabam ali prekomernim nadomestilom po izvedbi tega izrednega ukrepa, je primerno od zadevne države članice zahtevati, da ukrep usmeri izključno v kategorije vina z večjim tržnim neravnotežjem in omeji nadomestilo, ki se izplača, na raven, ki je nižja od ustreznih nedavnih tržnih cen.

(8) Za povečanje učinkovitosti finančnih virov Unije, ki jih je mogoče dodeliti za to krizno destilacijo, bi bilo treba Portugalski omogočiti, da finančno podporo Unije dopolnijo z nacionalnimi plačili, ki krijejo do 200 % podpore Unije za to iz te uredbe.

(9) Portugalska bi morala Komisiji sporočiti podrobnosti o izvajanju te uredbe, da bi Unija lahko spremljala učinkovitost ukrepa, uvedenega s to uredbo.

(10) Iz proračunskih razlogov bi morala Unija odhodke, ki jih ima Portugalska pri izvajanju ukrepa iz te uredbe, financirati le, če so ti odhodki nastali do nekega datuma za njihovo upravičenost. Podporo za ta izredni ukrep bi bilo zato treba plačati do 30. aprila 2025.

(11) Ker po 30. aprilu 2025 ne bi bilo izplačil, se člen 5(2) Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/127 ([3]), ki določa sorazmerno zmanjšanje mesečnih plačil, izvršenih po roku, ne bi uporabljal.

(12) Za zaščito finančnih interesov Unije naj bi pristojni nacionalni organi države članice, ki uporablja izredni ukrep krizne destilacije, izvajali preglede za preverjanje skladnosti s pogoji in zahtevami iz te uredbe.

(13) Zaradi skrajne nujnosti ter glede na trenutne motnje na trgu in kratki čas, ki ga ima Portugalska na voljo za začetek izvajanja ukrepa iz te uredbe pred prihajajočo letino septembra 2024, je treba takoj ukrepati in čim prej umakniti presežek ponudbe s trga. V nasprotnem primeru bi se razmere na trgu še poslabšale, sedanje neravnotežje pa bi se preneslo v novo tržno leto, kar bi lahko povzročilo dolgotrajno krizo na Portugalskem, ki bi lahko vplivala tudi na trge vina drugih držav članic. Zato bi odlašanje z ukrepi lahko zmanjšalo njegovo učinkovitost pri stabilizaciji portugalskega trga vina.

([3]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/127 z dne 7. decembra 2021 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta s pravili o plačilnih agencijah in drugih organih, finančnem upravljanju, potrditvi obračunov, varščinah in uporabi eura (UL L 20, 31.1.2022, str. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

(14) Glede na navedene skrajno nujne razloge bi bilo treba to uredbo sprejeti po nujnem postopku iz člena 228 Uredbe (EU) št. 1308/2013.

(15) Zaradi nujnosti takojšnjega ukrepanja bi morala ta uredba začeti veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Financiranje Unije in nacionalna plačila

1. Portugalski je na voljo finančna podpora Unije v skupnem znesku 15 000 000 EUR za podporo začasnemu izrednemu ukrepu krizne destilacije iz člena 2 pod pogoji iz te uredbe.

2. Finančna podpora iz odstavka 1 se dodeli po objektivnih in nediskriminatornih merilih ob zagotovitvi, da zadevna plačila ne povzročajo izkrivljanja trga ali konkurence.

3. Odhodki iz odstavka 1, ki jih Portugalska krije v zvezi s plačili za ukrepe iz člena 2, so upravičeni do pomoči Unije le, če so bila ta plačila izvršena do 30. aprila 2025.

4. Portugalska lahko ukrep iz člena 2 dodatno financira z nacionalnimi plačili v višini do 200 % finančne podpore Unije iz odstavka 1 tega člena.

Člen 2

Začasna krizna destilacija vina

1. Podpora se lahko odobri za destilacijo rdečih vin, proizvedenih na celinskem ozemlju Portugalske in zaščitenih z označbo porekla ali geografsko označbo v skladu z delom II, naslov II, poglavje I, oddelek 2, Uredbe (EU) št. 1308/2013.

2. Za preprečitev izkrivljanja konkurence se alkohol, proizveden z destilacijo s podporo iz odstavka 1, uporablja izključno v industrijske namene, vključno z razkužili in farmacevtsko uporabo, ali za pridobivanje energije.

3. Upravičenci do podpore iz odstavka 1 so vinska podjetja, ki proizvajajo ali tržijo proizvode vinske trte iz dela II Priloge VII k Uredbi (EU) št. 1308/2013, organizacije proizvajalcev vina, vinske zadruge, združenja dveh ali več proizvajalcev, medpanožne organizacije ali destilarne za proizvode vinske trte.

4. Do podpore so upravičeni samo stroški dobave vina destilarnam in destilacije tega vina. Davek na dodano vrednost ni upravičen do podpore. Vino, ki se destilira pri tem ukrepu, mora biti skladno z zahtevami za trženje v Uniji ter zadevnimi specifikacijami proizvodov za vina z zaščiteno označbo porekla ali zaščiteno geografsko označbo.

5. Portugalska lahko določi prednostna merila za upravičence tega ukrepa. Taka prednostna merila morajo biti objektivna in nediskriminatorna.

6. Portugalska lahko določi, da se upravičencem izplača do 80 % podpore na posamezno operacijo krizne destilacije, ki je predmet ugodene vloge za podporo v skladu s tem členom, pod pogojem, da je upravičenec v korist države članice položil bančno jamstvo ali enakovredno varščino, ki sta vsaj enaka znesku navedenega predplačila. Da bi bila taka operacija upravičena, se končno plačilo podpore mora izvesti pred datumom iz člena 1(3).

7. Portugalska določi pravila za postopek vložitve vloge za podporo iz odstavka 1 in za nadzor nad ukrepom, med njimi pravila o:

(a) fizičnih ali pravnih osebah, ki lahko vložijo vloge;

(b) vložitvi in izbiri vlog, kar vključuje vsaj roke za vložitev vlog, pregled ustreznosti vsakega predlaganega ukrepa in obveščanje izvajalcev o izidu izbirnega postopka;

(c) preverjanju skladnosti z določbami o upravičenih proizvodih in stroških iz točke 4 ter prednostnih merilih, kadar se uporabljajo prednostna merila;

(d) izbiri vlog, kar vključuje vsaj ponderiranje vsakega prednostnega merila, kadar se uporabljajo prednostna merila;

(e) ureditvi plačil predplačil in položitve varščine;

(f) spremljanju in nadzoru postopkov destilacije, upravičenosti destiliranih vin in uporabi proizvedenega alkohola.

8. Portugalska določi višino podpore upravičencem po objektivnih in nediskriminatornih merilih na regionalni ali nacionalni ravni. Znesek podpore ne sme presegati 80 % najnižje mesečne povprečne cene, evidentirane na ravni proizvodnje med tržnim letom 2023/2024 za upravičene kategorije vina, v posamezni regiji ali na celinskem ozemlju Portugalske, kot je primerno. Kadar evidentirane tržne cene niso na voljo, jih lahko oceni pristojni organ Portugalske na podlagi najboljših razpoložljivih podatkov.

Člen 3

Obvestila in nadzor

1. Portugalska do 31. avgusta 2024 Komisijo obvesti o:

(a) regijah, v katerih se uporablja ukrep iz člena 2;

(b) zneskih nadomestila, ki se uporabijo v skladu s členom 2(4) in (8), na regijo in vrsto upravičenega vina, kadar je to primerno, ter njihovi utemeljitvi;

(c) zadevnih količinah, za katere se pričakuje, da bodo destilirane;

(d) znesku nacionalnih plačil, ki se porabi v skladu s členom 1(4).

2. Portugalska do 30. junija 2025 Komisijo obvesti o:

(a) količinah vina, umaknjenih s trga za vsako regijo in vrsto upravičenega vina;

(b) količinah alkohola, proizvedenega iz vina, ki je bilo dostavljeno in destilirano v skladu s to uredbo;

(c) finančni podpori Unije iz člena 1(1);

(d) nacionalnih plačilih iz člena 1(4), ki ustrezajo plačilom za vino, umaknjeno s trga.

3. Obvestila Komisiji iz tega člena se pošljejo v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/1183 ([4]).

4. V zvezi z izredno krizno destilacijo iz te uredbe pristojni organi držav članic opravijo vse potrebne preglede, da preverijo upravičenost vin in izpolnjevanje vseh veljavnih pogojev in zahtev.

5. Pregledi na kraju samem po izvedbi operacij krizne destilacije, ki so bile podprte v skladu s to uredbo, morajo biti sistematični.

([4]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1183 z dne 20. aprila 2017 o dopolnitvi uredb (EU) št. 1307/2013 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede pošiljanja informacij in dokumentov Komisiji (UL L 171, 4.7.2017, str. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2017/1183/oj).

Člen 4

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 19. julija 2024

Za Komisijo
predsednica
Ursula VON DER LEYEN